

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 27. marca 1934.

Štev. 36.

Potrebna so dejanja

Zakaj je nastala gospodarska kriza in katere so njene glavne in najtežje posledice za naše gospodarstvo, o tem se je že toliko pisalo, govorilo in debatiralo, da pač ni več nobenega dvoma o vzrokih in posledicah krize. Tudi za njeno odpravo je bilo podanih že toliko predlogov, načrtov in misli, da tudi v tem pogledu ni več nobene nejasnosti. Skratka, razmišljanja o krizi je bilo že toliko, da postaja stvar že dolgočasna in da je res že skrajni čas, da se za odpravo stiske tudi nekaj dejanskega ukrene.

Tako n. pr. ni prav nikomur pomagano, če se tako mnogo govorimo o krizi zaupanja, ki je ohromila poslovanje naših denarnih zavodov. Naj se še tako jasno razloži v javnosti vsa ogromna škoda, ki nastaja za vse gospodarsko življenje, ker ne morejo denarni zavodi vsled nezaupanja vlagateljev normalno poslovati, vendar vsa ta še tako sugestivna razlaga ne privabi niti enega tezaviranega dinarja. Praksa je dokazala, da vpliva na ljudi le dejanje. Ker izplačujejo Poštna hranilnica in Drž. hipotekarna banka z manjšimi omejitvami vse vloge, zato naraščajo vloge v teh zavodih. Drugod pa vlada še naprej mrtvilo, ker pač drugi zavodi takega dokaza ne morejo podati. Treba je zato nekaj pozitivnega ukreniti, da bodo mogli tudi drugi denarni zavodi podati enak dokaz in ker je velika večina denarnih zavodov tudi aktivna, bi bil tak dokaz tudi mogoč, kakor je bil mogoč v celni vrsti drugih držav.

Prav tako nam nič ne pomaga, če le govorimo o potrebi javnih del, s katerimi bi se mogla zmanjšati brezposelnost. Niti to še ne pomaga, če so že tri uredbe o javnih delih, če je že povedano, kako naj se organizacija javnih del izvaja, če pa se javna dela izvajajo le v nad vse skromnem obsegu. Resničnost zboljšanje bi nastalo le, če bi se javna dela začela prav na široko izvajati, če bi se knjih organizaciji pritegnile vse občine, vsa samoupravna telesa, vsi interesi in tudi široke plasti naroda, da bi v živahnim tempom kar po vsej deželi začeli izvajati javna dela. In seveda tudi po načrtu in dobrem preudarku, da ne bi z javnimi deli zabijali le denarja v zemljo, temveč da bi z javnimi deli večali pridobitno sposobnost prebivalstva, množili narodno premoženje.

Koliko se je tudi pri nas že govorilo o potrebi zboljšanja uprave, a kako malo se je v primeri s temi debatami dejansko storilo. Leto za letom se ponavljajo isti predlogi, leto za letom pa tudi ostajajo iste napake. A čas bi bil, da se že enkrat stori to, kar vsi poznamo kot dobro in nujno in da že enkrat opustimo to, za kar vemo vsi, da je slabo in odvisno. Dovolj smo že o vsem tem debatirali in čas bi bil, da bi se iz vse te debate porodilo že enkrat pozitivno dejanje.

Neštetokrat si pravimo, da je naša dežela bogata na naravnih zakladih in vemo tudi, da je to čista resnica. Vemo nadalje, da so naši ljudje delavni in marljivi, imamo poleg tega na stotine in stotine izučenih in šolanih ljudi brez posla, imamo nadalje vsega dovolj, kar je potrebno za življenje in torej vse pogoje, da si tudi sami sedanje stanje izboljšamo. Vse to si ponavljamo dan na dan, toda pravo delo se ne prične nikjer. Izgubljam čas z debatiranjem, o nesreči, ko imamo vse polno prilike, da z delom nesrečo odpravimo. In tako ostaja vse pri starem in zato nam pravi pogled nazaj, da smo bili pred enim letom skoraj na istem ko danes. Nič dru-

gega pa tudi ne bomo mogli reči čez leto dni, če bomo zopet zamudili leto z debatiranjem in jadikovanjem, mesto da bi si zavihali rokave in začeli delati. Sistematično in energično delati.

Potrebna so nam dejanja in le dejanja. Vsaka občina, vsaka korporacija bi morala napraviti sebi načrt, kako povečati svoje delo, kako zbrati sredstva za nova dela in kako organizirati delavce za javna dela. Ni res, da za-

radi težkih časov to ne bi bilo mogoče, prav zaradi težkih časov mora to biti mogoče, ker je to nujnost. Vsi ljudje so zainteresirani na tem, da se delavnost poživlji, zato so tudi vsi zainteresirani na tem, da pomagajo k oživiljenju. Na ta interes ljudi je treba apelirati in seveda tudi obenem dokazati, da so name-ravana dela v skladu s tem interesom in uspeh prav gotovo ne izostane.

Analiza naše gospodarske stiske je že

bila tako vsestransko podana, da ni več dvoma, katera zdravila so potrebna. Nobenega dvoma tudi ni, da imamo ta zdravila. Zakaj ne bi potem tudi ta zdravila uporabili, je uganka, ki se je ne bi smelo trpeti. Potrebna so dejanja in nič drugo ko dejanja, ker razpravljanja je že bilo dovolj. In kdor bi ta dejanja pričel, temu tudi pripada bodočnost, ker le v dejanjih je ključ k boljši bodočnosti.

Zborovanja trgovskih združenj Zborovanje trgovcev kranjskega sreza

V petek, dne 23. marca je bila pod predsedstvom Frana Sireca ob številni udeležbi XV. redna skupščina Združenja trgovcev kranjskega sreza. Skupščine so se med drugim udeležili: sreski pravni referent Merkalj kot zastopnik Sreskega načelstva, konzulent Franc Zagar kot zastopnik ZTOI, župan Ciril Pirc, Igo Kaiser, kot zastopnik Zveze trgovskih združenj v Ljubljani.

Pred prehodom na dnevni red je konzulent Franc Zagar podal izčrpano poročilo o našem finančnem položaju. Pri tem je pobilje seznanil zborovalce o davčnih zadevah, ki so posebno važne v današnjem času. Čeprav je pridobitnost padla, so se davčna bremena povišala, davčna praksa pri izterjavanju davkov pa je vedno bolj ostra. Poleg tega so bili izdani v zadnjih dveh letih še posebni zakoni in uredbe, ki so naprtili gospodarskim ustanovam in poklicem nova bremena. — Številčno je dokazal, dapršpeva Dravska banovina razmeroma več k skupnim dvemim dohodkom kakor druge pokrajine. To je razvidno že iz tega, da je bilo v letu 1933 v Dravski banovini izterjanih 101% zaostalih neposrednih davkov. Govornik je nato obrazložil tudi pred kratkim uveljavljeno spremembo o neposrednih davkih, ki določa minimaliziranje pridobnine z ozirom na stanarino, s čimer bodo zopet težje prizadeti šibkejši sloji. Omenil je tudi takse in trošarinske spremembe, ki zahtevajo zopetna nova bremena od gospodarskih slojev. V svojem referatu je tudi naglasil, kako zelo se je v finančnem odboru trudil nar. posl. in gen. tajnik Zbornice I. Mohorič, čigar nepobitna zasluga je, da so se prvotni ostrejši osnutki zakona o neposr. davkih uveljavili v znatno milejši obliki.

Nato je podrobno razložil, kako je vlagati davčno napoved za pridobnino.

Zastopnik Zveze trgovskih združenj tajnik Igo Kaiser je na kratko očrtal naš gospodarski položaj ter se dotaknil krize, po kateri je vse naše gospodarsko življenje prizadeto. V svojem izjavljanju se je dotaknil pomanjkljivosti uredbe o zaščiti kmetov, po kateri je baš trgovski stan najbolj prizadet. Očrtal je zadnji čas izdane uredbe, kakor uredbo o sanaciji denarnih zavodov in druge uredbe. Omenil je nova določila glede privilegijev konzumov in nabavljajnih zadrug ter poudaril zadovoljstvo trgovstva, da so ti privilegiji sedaj zmanjšani. Dotaknil se je tudi vedno bolj perečega vprašanja tako imenovane domače industrije. Da je trgovstvo politično v državi slabo zastopano, je glavni vzrok v tem, ker ni bilo razen v Dravski banovini trgovstvo organizirano. Zadnji čas pa je v tem pogledu nastal popoln preokret in organizacije trgovstva napredujejo v vsej državi, ter se bo na skupščini 15. in 16. aprila v Skoplju ustanovila centralna organizacija trgovstva Jugoslavije. Šele z ustanovitvijo te osrednje organizacije bo mogoče uspešneje uveljaviti trgovske pravice in interese.

Predsednik Franjo Sirec je podal kratko poročilo (daljeje poročilo, kakor tudi vsi predlogi so bili objavljeni v posebnih okrožnicah, ki se je razposlala vsem članom) o važnejših gospod. dogodkih zadnjega časa. Opozoril je navzočne, da morejo zahtevati

povrnitev 5% poviška, ki se je pobiral na železnica v času od 26. II. do 15. III., ker je bil ta povišek v tem času nezakonit. Omenil je kmetijski moratorij, ki je pahnul vso našo, posebno podeželsko trgovino v obupen položaj. V zvezi s tem se pripravlja posebna uredba, s katero bi se tudi trgovci vsaj deloma zaščitili, o čemer je že razpravljala Zbornica za TOI v Ljubljani.

Soglasno sklene zbor na predlog predsednika, da se odpošlje posl. Mohoriču in Krejčiju pismena zahvala za njihov trud, da so se omilili prvotni davčni predlogi.

Iz tajniškega poročila, ki se je razposlalo tiskano vsem članom, je razvidno, da je koncem leta 1933. v kranjskem okraju po-čevalo 117 trgovskih obratov ali 28% vseh obstoječih, v škojeloškem okraju pa 84 obratov ali 36% vseh obstoječih. Lesnih trgovcev ni v letu 1933. obratovalo od 96 46, ali skoro 50 odstotkov. Lesna trgovina je padla za 70%. Nasprotno z gospodarskim nazadovanjem pa so se javna bremena zvišala, tako da je prišlo v kranjskem okraju v letu 1931. povprečno na en obrat (vštetj tudi obrtniki) 771 — Din osnovne pridobnine, v letu 1932. Din 694 — in v letu 1933. Din 944 —. Združenje je štelu koncem leta 1933. 720 članov, med letom je prijavilo na novo trgovine 46 trgovcev, odjavilo pa obrtne liste 74. Pomožnega osebja je pri Združenju registriranega 236. Prejelo in odposlalo se je v l. 1933. 7.072 raznih dopisov in okrožnic.

Proračun za leto 1934. izkazuje Din 104 tisoč na izdatkih in Din 52.000 na dohodkih. Primanjkljaj se krije s članarino, ki se pobira na lanskim podlagi. Premoženjsko stanje izkazuje koncem leta 1933. Din 308 tisoč 786-21.

Računski zaključek za leto 1933. je bil soglasno odobren ter je bila na predlog

Skupščina združenja trgovcev v Ptuj

Ob dobri udeležbi članstva je bila dne 17. t. m. v restavraciji Mihe Brenčiča v Ptuj redna letna skupščina združenja trgovcev za mesto Ptuj.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik združenja Franc Lenart, ki je obširno in pregledno poročal o gospodarskem položaju trgovstva. Njegovo poročilo je zlasti obravnavalo uredbe, ki jih je v preteklem letu izdala vlada in katere niso ugodile težnjam gospodarskih krogov po omiljenju položaja. Razpravljal je o minimalizaciji pridobnine in novo uvedenih ter povišanih davščinah. V pogledu krošnjarstva in posečanja zasebnikov po potnikih, ki se je v srezu dokaj razpaslo, je združenje podvzelo v številnih primerih korake, vendar pa uspehi, kakor povsod drugod, niso zadovoljivi. Naša zunanja trgovina se bori z raznimi plačilnimi težkočami in jo ovirajo tudi devizni, tarifni in carinski predpisi. Nujno potrebno bi bilo, da bi se dvignil življenski standard kmeta, ki je edini odjemalec in ki je radi velikega padca cen izgubil kupno moč. V interesu narodnega gospodarstva je nadalje večje in smotnejše pospeševanje naše nacionalne trgovine in naše domače industrije. Treba je,

nadzornega odbora izdana blagajniku, kakor tudi upravi, razrešnica. Istotako je bil odobren proračun za leto 1934. Pri točki 7. dnevnega reda je bila izvršena sprememba pravil, kakor jih zahteva kraljeva banska uprava.

Soglasno je bil osvojen predlog uprave za uvedbo obligatornega »Službenega glasila«, katerega bi prejemal vsak član združenja. V ta namen se bo pobiral povišek k članarini.

Med samostojnimi predlogi je bilo soglasno odobreno, da poskrbi uprava Združenja, da se davčnim zavezancem takoj na zahtevo izdajajo davčne knjižice in ne šele po več mesečnem čakanju. Glede izterjavanja davkov naj uprava ukrene, da se omili sedanja preostara praksa, ker škoduje vsemu gospodarstvu. Soglasno je bilo sprejeto, da trgovci v bodoče ne bodo dajali raznim društvom in ustanovam ali posameznim prosilcem nikakih podpor več, če nimajo zato priporočila od pisarne Združenja. Uprava naj tudi poskrbi, da se sedanja uredba o odpiranju in zapiranju trgovskih lokalov prikroji potrebam kraja, in da bo zadovoljila trgovce in ljudstvo. Po sedanji uredbi o odpiranju in zapiranju se trgovski lokali zapirajo ob 18., odnosno ob 18. in pol uri, to je v času, ko bi se moglo radi prenehanja dela v tvornicah in pisarnah vršiti glavno nakupovanje. Istotako so po uredbi prizadeti podeželski trgovci posebno v poletnem času, ker morajo najpozneje ob 18. in pol, odnosno ob 19. uri zapreti trgovine, ko kmetje pridejo šele z dela in ne morejo več opraviti potrebnih nakupov. Tudi proti krošnjarski nadlogi so bili storjeni potrebni sklepi, da se krošnjarstvo odpravi, ali vsaj omeji.

Skupščina je potekla v največji slogi in solidarnosti kranjskega trgovstva ter znova dokazala, da vlada med kranjskim trgovstvom odlična stanovska zavednost, ki je baš v današnjih časih najbolj potrebna.

da gospodarski stanovi živahneje delujejo v svojih organizacijah in mnogo nade za uveljavljanje trgovskih teženj daje pripravljena združitve vsega jugoslovanskega trgovstva v močno in solidarno enoto. Predsednik je v svojem poročilu orisal končno najvažnejše akcije, ki jih je pokrenilo združenje v zaščito interesov svojega članstva. Tajnik J. Osenjak je poročal nato o gibanju članstva v preteklem letu in podal pojasnila na nekatere važne odredbe v pogledu krošnjarstva, novih taks in pridobnine.

Blagajnik združenja Martin Vrabl je poročal za tem o blagajniškem in premoženjskem stanju združenja. Upravi je bila soglasno izglasovana zaupnica.

Proračun za tekoče leto izkazuje 12.390 Din dohodkov ter 32.018 Din izdatkov. Primanjkljaj se bo kril z doklado, ki je bila določena za: I. razred na 300 Din; II. razred 220 Din; III. razred 150 Din; IV. razred 100 Din in za V. razred na 35 Din. Proračun je bil odobren.

Pri sledečih volitvah nove uprave, je bila soglasno izvoljena dosedanja uprava.

V smislu odloka banske uprave Dravske banovine so vzeli zborovalci po pojasnilu

zveznega tajnika I. Kaisera v znanje spremembo pravil združenja.

Glede obvezne naročbe »Službenega glasila« se je sklenilo, da se obvezna naročba glasila odobri, pod pogojem, da se naročnina ne zviša.

Zvezni tajnik I. Kaiser je poročal za tem o gospodarskem položaju in zlasti razpravljal o posledicah zaščite kmeta, o uredbah in njih vplivu na gospodarstvo, o davkih in naši davčni politiki, o našem denarstvu, o obrtni zakonodaji, o zunanji trgovini in zaščiti domačega gospodarstva. Poudaril je potrebo po stanovski opredelitvi in solidarni stanovski organizaciji.

V vznešenem govoru, v katerem se je dotaknil vseh perečih problemov, je po-

zdravil zbor v zastopstvu Zbornice za TOI Milko Senčar. Orisal je tudi težko gospodarsko stanje ptujskega sreza, ki je v pretežni meri odvisen od položaja kmeta, ki je popolnoma obubožal. Krepko je poudaril potrebo po smotreni gospodarski politiki, grajal nedostatke in apeliral za solidarno borbo vsega trgovstva.

Pri »Slučajnostih« se je razvila živahna debata glede nabavljalnega in konzumnega združništva, glede letnih sejmov, zlasti pa je bila še živahna debata o novi taksi na račune, note itd.

Ptujsko trgovstvo kaže na svojih zborovanjih mnogo zmisla za smotreno gospodarsko delo in po svojih predstavnikih vztrajno in uspešno brani zdrava načela narodnega gospodarstva.

Manifestacija ljutomerskega trgovstva in obrtništva

Združeno trgovstvo in obrtništvo Ljutomerskega okraja je priredilo dne 19. t. m. v gostilni Triglav v Ljutomeru lepo uspešno zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 200 trgovcev in obrtnikov ter veliko število oddelčnih gostov.

Zborovanje je otvoril Ciril Reich, ki je iskreno pozdravil vse udeležence zbora, imenoma pa: sreskega načelnika dr. Farčnika, župana Žmavca, zbornične svetnike Zdravca iz Središča, Iglia iz Ljubljane in Čeha iz Murske Sobotice, narodna poslanka Hajdinjaka in Zemljiča, zastopnika občinske organizacije JNS Stoparja ter vse predsednike posameznih organizacij. Med velikim navdušenjem zborovalcev je predlagal udanostno brzojavko kralju. Nadalje je sklenil zbor, da pozdravi predsedstvo Zbornice za TOI v Ljubljani in še posebej gen. tajnika in nar. poslanka Ivana Mohoriča.

V toplih besedah se je nato predsednik Reich spominjal pok. tovariša Ivana Rebecka, ustanovitelja obrtnih zadrug in enega najbolj uspešnih voditeljev obrtništva. Nato je govoril o težkem položaju, v katerem se nahaja vse obrtništvo in trgovstvo, ki si more edino v krepki organizaciji priboriti izboljšanje svojega položaja. Apeliral pa tudi na vse odločujoče kroge, da pomagajo obrtništvu in trgovstvu. Koncem svojega z odobravanjem sprejetega poročila apelira na vse zborovalce, da v slogi in vzajemnosti delajo za napredek gospodarstva in s tem tudi za napredek države.

V imenu mesta Ljutomer pozdravlja zborovalce župan Žmavec. Nato poroča o proračunski razpravi posl. Hajdinjak ter opisuje boj, ki so ga vodili slovenski poslanci za omiljenje novih davčnih predlogov. Posebno poudarja zasluge, ki si jih je pri tem pridobil posl. Ivan Mohorič. Pojasnjuje nekatera določila zakona o neposrednih davkih ter opozarja davkoplačevalce, da izvolijo v davčne odbore in v cenilne komisije samo res zmožne ljudi.

Tudi nar. posl. Zemljič govori o težkih bremenih in podrobno navaja omiljenja, ki so bila v skupščini dosežena v korist obrtništva in trgovstva.

Nato je pozdravil zborovalce zbornični svetnik Iglia iz Ljubljane. V nad tričetrt ure trajajočem govoru je govoril o naših splošnih gospodarskih zadevah in opozarjal na nujno potrebo složnega dela vseh gospodarskih stanov. Nadalje je govoril o

analogah združenj, o socialnem zavarovanju obrtništva ter o potrebi decentralizacije zavarovanja. Tudi reorganizacija okrožnih odborov bi bila potrebna. V občinskih upravah bi morali trgovci in obrtniki vedno složno delovati. Obširneje je tudi govoril o brezposelnosti, ki bi jo bilo treba z javnimi deli omejiti. Zlasti temperamentno pa še o vedno bolj razširjajočem se sušmarstvu, proti kateremu je treba izvesti energične odredbe. Koncem svojega, glasno odobranega govora je apeliral na oblast, da posvečajo več pažnje ko dosedaj obrtniškim zahtevam.

Zbornični svetnik Zdravec iz Središča je v prvi vrsti govoril o davčnem vprašanju s posebnim ozirom na nove davke. Zlasti težko se občuti povišanje pridobnine, ki se bo odslej odmerjala po vrednosti stanovanjske najemnine. Nujno priporoča, da bi se želje davčnih odborov bolj upoštevale. Končno je opozoril vse davkoplačevalce, ki nimajo več ko 1500 Din dohodkov, da vložijo prošnjo za oprostitve od pridobnine, ker ta dohodek ne dosega najnižjega minimuma.

Zbornični svetnik Čeh je razpravljal o davku na poslovni promet. Opozarjal je na težkoče, ki jih mora povzročiti določba o obveznem izdajanju računov. Posebno obširno je govoril o kartelih, ki zvišujejo cene za 30 do 60 odstotkov, dočim cene kmetijskih pridelkov neprestano padajo. Zahteva zato, da se s posebnim zakonom o kartelih njih poslovanje uredi, oziroma, da se karteli sploh prepovejo. Končno je zahteval, da se pri trgovinskih pogajanjih z drugimi državami upoštevajo interesi vseh okrajev.

Ravnatelj meščanske šole Bankart je nato poročal o obrtno nadaljevalnem šolstvu ter o veliki važnosti naobrazbe za napredek v poslovnem življenju.

Vse govore so zborovalci poslušali z napeto pozornostjo ter koncem vsakega govora z glasnim aplavzom poudarili, da se v celoti strinjajo z izvajanjem govornikov. Na podlagi vseh referatov in govorov so se nato sestavile resolucije, ki so jih zborovalci soglasno sprejeli. Resolucije objavimo prihodnjik.

Mogočno uspešno zborovanje je zaključil predsednik Reich z željo, da gospodje poslanci sporoče zahteve trgovcev in obrtnikov Ljutomerskega okraja na pristojnih mestih, ki naj poskrbe za hitro pomoč.

Skupščina združenja trg. v Slov. Bistrici

Dne 19. t. m. je bila v Slovenski Bistrici redna letna skupščina združenja trgovcev za sodni okraj Slov. Bistrica, ki jo je vodil predsednik združenja Fran Kac. V svojem otvoritvenem nagovoru se je spominjal štirih, v preteklem letu preminulih članov, med njimi zlasti zaslužnega tragično preminulega trgovca Iv. Žuraja.

Po prečitani zapisnika zadnje skupščine je poročal predsednik o poslovanju združenja in orisal podrobno stanje lesne trgovine, ki tvori v območju združenja važno stroko. Razpravljal je nato o zaščiti kmeta in njenih posledicah, zlasti za podeželsko trgovino, o poslovanju nabavljalnih zadrug državnih nameščencev, o davkih in preobremenitvi gospodarstva, o krošnjarstvu in brezposelnosti ukrepov, ki jih je združenje podvzelo in o potrebi organizacije.

Zvezni tajnik I. Kaiser je poročal nato o gospodarskem položaju in je razpravljal o ukrepih vlade, o denarnih prilikah in o režimu Narodne banke, o davkih, o obrtni in gospodarski politiki in bodoči združitvi vsega jugoslovanskega trgovstva v močno in enotno osrednjo stanovsko organizacijo. Tajnica ga. Otilija Feigel je prečitala

tajniško poročilo, ki navaja statistične podatke o gibanju združenja v preteklem letu.

Soglasno je bil odobren nato računski zaključek za leto 1933. in proračun za tekoče leto, ki izkazuje 8.000 Din dohodkov in 12.050 Din izdatkov. Primanjkljaj se bo kril z doklado, ki je bila določena na 20, 40 in 80 Din.

Spremembo pravil združenja, ki jo je odredila kr. banska uprava, so zborovalci vzeli na znanje.

Soglasno je bila odobrena obvezna naročba na »Službeno glasila«.

Nato se je izvolila nova uprava in je bil za predsednika združenja ponovno in soglasno izvoljen Fran Kac. Uprava je sestavljena iz zastopnikov posameznih okolišev.

OPOZORILO LJUBLJANSKIM TRGOVCEM

Združenje trgovcev v Ljubljani vabi vse gg. člane na sestanek, ki bo v sredo, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Trgovskega doma. Na sestanku se bo govorilo o davčnih zadevah.

ZDRUŽENJE TRG. ZA MESTO MARIBOR

ima

redno skupščino združenja

v soboto, dne 7. aprila 1934 ob 4/20. uri v zgornji dvorani hotela »Orel« v Mariboru.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine in poročilo predsednika.
2. Poslovno poročilo tajnika za leto 1933.
3. Blagajniško poročilo za leto 1933.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Sklepanje o proračunu za leto 1934.
6. Volitev 12 članov in 5 namestnikov v upravni odbor, 4 članov in 2 namestnikov v nadzorstveni odbor, 5 članov in 2 namestnikov v častni odbor (razsodišče), 3 članov in 2 namestnikov v šolski odbor, 4 delegatov k pomočniškim zborovanjem, 6 delegatov in 6 namestnikov k skupščinam zveze ter 5 članov in 2 namestnikov v kuratorij Simon Novakove ustanove.
7. Predlogi uprave in onih članov, ki jih predlože vsaj 3 dni pred skupščino upravi združenja (čl. 17 pravil).
8. Slučajnosti.

Ker se zapisnik zadnje skupščine radi obsežnosti ne more čitati, je isti vsem članom v pisarni združenja za vpogled na razpolago.

Če za 4/20. uro sklicana skupščina ne bi bila sklepna, bo uro pozneje na istem mestu z navedenim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno neglede na število navzočih članov.

Za upravo združenja

Predsednik:

Vilko Weixl s. r.

Adria prasek je boljši

Kateca podjetja veljajo kot industrijska

Centrala industrijskih korporacij v Beogradu sporoča:

Nekatera manjša industrijska podjetja nabraže mislijo, da bi se mogla z izbrisom svoje registracije kot industrijska podjetja pri zbornicah, in z vpisom svojih podjetij pri obrtniških zbornicah izogniti uporabi § 7 zakona z dne 18. februarja l. 1934 o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, to je, da jim ne bo treba plačevati davka po bilanci.

Po informacijah pa, ki jih je v finančnem ministrstvu dobila neka organizacija, je že v pravilniku k čl. 42. zakona o neposrednih davkih, poglavje B., I. skupina, določen kriterij, po katerem bodo davčna oblast določevala, kdaj se smatra neko podjetje za industrijsko in kdaj ne. Določila tega pravilnika se glase:

»Če je neko podjetje trgovsko ali obrtniško, je odvisno od narave samega posla, od objektivnih činjenic, in ne od določil trgovskega zakona ali onih, s katerimi je določeno prijavljanje obratov pri trgovskih, obrtniških in drugih zbornicah. V vsakem konkretnem primeru se mora, preden se prične ocenjevati dohodek, predhodno določiti, kakšno je konkretno podjetje in kakšne vrste.

Industrijska podjetja so ona podjetja, ki predelujejo sirovine ali polfabrikate s stroji praviloma na zalogo in manj po naročilu in ki uporabljajo delovno moč predvsem pri strojih in za nadziranje strojev. Pri tej vrsti pridobitnega posla se morajo vedno natančno presoditi vsi momenti, ki služijo za pravilno ocenitev, če gre za podjetje, ki ima značaj industrijskega ali obrtniškega podjetja in za značaj dela v teh podjetjih. Tako na primer se more smatrati za industrijsko podjetje tudi tiskarna, pa čeprav dela le po naročilu, če izvršuje svoje posle v velikem obsegu in se vrši delo po načelu delitve dela in s pomočjo strojev. Rudarska podjetja, v kolikor ne podležejo družbenemu davku, podležejo tudi pridobnini in spadajo izključno le v prvo skupino.

Potentialakem mora davčna oblast sama presoditi, če je katero podjetje industrijsko ali obrtniško, ker po zakonu o neposrednih davkih ni odločilno, če je podjetje zapisano v register obrtniških ali industrijskih podjetij. Z drugimi besedami se pravi to, da sam vpis v ta register ne more prejudicirati odmere davka.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 3. aprila 1934 od 8. do 12. ure dopoldne v posetovalnici združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica št. 8, pritrilje, levo.

Po svetu

Zakonski načrt o upravi in samoupravi mestnih občin bo vlada v kratkem predložila nar. predstavstvu, kakor je izjavil v senatu notranji minister Lazić. S tem bo občinska samouprava dovršena in prešli bomo, je nadaljeval minister Lazić, na izdelavo višje, banovinske samouprave.

Nov zakon o drž. računovodstvu je izdelan in se bo z njim za 100 odstotkov popboljšalo drž. računovodstvo, je izjavil v svojem govoru v senatu fin. min. Djordjević. Zlasti temeljito so v novem zakonskem načrtu reformirana določila o drž. nabavah in delih ter o kontroli materialnih izdatkov.

Radikalna socialna stranka (Janjića) je zaprosila za svojo končno odobritev, ker je njena organizacija izvedena v 211 upravnih, oziroma 222 volivnih okrajih, v vseh 35 volivnih okrožjih in vseh 9 banovinah.

Jugoslovanski konzulat v Bratislavi, ki je bil lani odpravljen, je zopet ustanovljen.

Senat je v načelu sprejel proračun z 62 proti 6 glasovom.

Mušanov je na sestanku parlamentarnega zunanjega odbora izjavil, da so ostali odnosi z Jugoslavijo takšni, kakor so bili opredeljeni ob priliki obiska kralja Borisa v Beogradu. Želja po sporazumu je ostala enako močna.

V poljsko-češkoslovaškem konfliktu je po prizadevanju obeh vlad prišlo do pomirjenja in se bo kampanja v listih ustavila.

Pri nedeljskem plebiscitu v Italiji se je od 10.432.536 volivcev udeležilo »volitev« 95 odstotkov. Le 15.265 volivcev je glasovalo proti režimu. Ugoden rezultat plebiscita je bil z orožniki in policijo ter fašistično milico zagaraniran.

Francoška vlada je v odgovoru na britansko razorožitveno spomenico odgovorila, da odločno odklanja zopetno oborožitev Nemčije. Da je Francija za razorožitev je dokazala s tem, da je od leta 1920. dalje znižala vojaški rok za dve tretjini, število divizij za polovico, svoje vojaške efektivne za eno četrtino in izdatke za vojsko za 2 in pol milijarde na leto. Dokler ni varnost Francije zagamčena, ne more dopustiti nove oborožitve Nemčije.

Do razkola je prišlo v nemški protestantski cerkvi vsled nove cerkvene politike drž. škofa Müllerja. Westfalska cerkev je na svoji provincialni sinodi sklenila, da izstopa iz državne cerkve.

Po ameriški statistiki je bilo v Nemčiji od narodnih socialistov ubitih okoli 3000 oseb, ranjenih nad sto tisoč, obglavljenih 69, v koncentracijska taborišča pa zaprtih 174 tisoč oseb, od katerih je vsled pretepanja zbolelo skoraj 60.000.

Ameriški parlament je odobril 580 milijonov dolarjev kredita za gradnjo 102 vojnih ladij in 1140 letal.

Japonska vlada je odklonila pomoč ameriške in sovjetske vlade pogorelcem v Hakodate. Japonska vlada izjavlja, da je sama kos svoji nalogi.

Španski parlament je odobril povečanje policije in žandarmerije. S tem bo dana možnost vladi, da obvlada v vsakem primeru položaj.

Norveški parlament je sprejel zakon, da morejo žene postati tudi diplomatinje in višje drž. uradnice.

Brezposelnih je bilo v Avstriji sredi meseca 340.751, to je za 56.100 manj ko v marcu 1933. in za 19.200 manj ko v marcu leta 1932.

150 milijonov mark je določila nemška vlada kot podporo za nove zakonske pare in se bo vsled tega moglo poročiti 300.000 deklet.

Kronprinz je baje tudi zapleten v špijonažno afero poljskega aristokrata Sosnovskega. Tako trde angleški listi.

Deficit italijanskega državnega proračuna znaša v prvih sedmih mesecih približno tri milijarde lir.

Novi madžarski proračun znaša v celoti 2140 milijonov pengov in je za 35 milijonov pengov manjši ko lanski proračun.

Japonski proračun znaša 2112 milijonov jen. Od te vsote gre za mornarico 449, za vojsko pa 487 milijonov jen. Je to dosedaj največji japonski proračun.

Zadnji vodja maroških borec za svobodo, Mesebi Rebo, imenovan »plavi sultan«, je pribežal na špansko ozemlje, kjer so ga internirali. S tem je zaključena borba Francozov za osvojitve Maroka.

Pogajanja med Ibn Saudom in jemen-skim kraljem so se razbila ter je Ibn Saud zaukazal svoji vojski, da prekorači mejo.

Denarstvo

NAŠA VALUTNA POLITIKA OSTANE NEIZPREMENJENA

V svojem govoru v senatu je med drugim dejal fin. min. Djordjević: ... Po dolžnosti moram tudi to pot naglasiti, da niti zdaleka ne mislimo na krškno spremenbo naše denarne politike. Ostanemo na črti, na kateri smo trdovratno vztrajali in prepričani smo, da samo tako dobro služimo interesom naših državnih financ, države in narodnega gospodarstva.

STANJE NARODNE BANKE

Po zadnjem izkazu Narodne banke z dne 22. III. se je njeno stanje spremenilo tako-le (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je zmanjšala za 1,99 na 1.844,3 in sicer je zlato v tujih blagajnah naraslo za 0,5 na 1.765,8, valute so padle za 0,6 na 0,06, devize pa za 1,89 na 78,5.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 1,2 na 52,4. — Vsota kovane denarja v niklju in srebru pa je narasla za 24,9 na 318,6.

Posojila so padla za 16,2 na 1.879,9. Eskontna so se zmanjšala za 13,5 na 1.642,4, lombardna pa 2,6 na 237,4.

Vrednosti rezervnega fonda so se povečale za 1,1 na 67,0, bivši predjemi državi in vrednosti drugih fondov so ostale v glavnem neizpremenjene. Razna aktiva so se zmanjšala za 4,4 na 100,7.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 35,0 na 4.146,7, obveze na pokaz pa so se povečale za 27,8 na 1.040,2. Drž. terjatve so večje za 2,0. Obveze z rokom so padle za 8,2 na 1.031,1, razna pasiva pa so se povečala za 18,2 na 260,4.

Skupno zlato in devizno kritje se je zmanjšalo od 35,55% na 35,54%, samo zlato pa od 34,04 na 33,98%.

PRIVILEGIRANA AGRARNA BANKA

Bilanca PAB, kakor je bila objavljena v »Službenih novinah«, izkazuje med drugim te podatke (vse v milijonih Din):

Na aktivni strani:

	1930	1931	1932	1933
gotovina in žiro	13,7	3,5	2,8	1,9
vloge pri bankah	122,2	46,7	41,0	42,6
blag, zapisi	—	23,0	38,0	30,0
hipotek, pocojila	237,7	489,9	481,1	473,8
pos. vod. zadrugam	—	—	—	7,5
menična pos. in po	—	—	—	—
tek. rač. zadrug.	253,4	250,8	256,0	244,2
efekti fondov	21,0	8,7	12,3	15,5

Na pasivni strani:

	700,0	700,0	700,0	700,0
glavnica	7,4	10,6	20,7	35,6
rezerve	9,8	26,6	23,5	32,7
hranilne vloge	26,8	44,4	39,4	38,8

Banka bo izplačala 6% dividende, 2% pa dobi država.

Adria prasek je boljši

Bilanca vsota Živnostenske banke znaša 4.904,8 milijonov Kč. Gotovina in takoj likvidne terjatve pri bankah 657,6, menice in trg. nakazila 889,7, lastni vrednostni papirji 633,0, udeležbe 217,0, dolžniki 2.373,7, na pasivni strani pa med drugim: delniška glavnica 240, rezerve 347,0, vložne knjižice 2.169,1, kreditorji 1.994,8 in čisti dobiček 13,6 milijonov Kč. Banka izplača 5% dividende.

Po zadnjem izkazu Francoske banke je njena zlata podloga narasla za 70 milijonov frankov, obtok bankovcev pa je padel za 751 na 81.186 milijonov, da je kritje naraslo na 77,16 odstotka.

Skupina nizozemskih bank je dovolila Franciji posojilo 100 milijonov goldinarjev. Vsled nemško-poljskega pakta je začel zloti zopet notirati na berlinski, marka pa na varšavski borzi.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna;
promet Din 1.040.479,59.

Vsled zmanjšane deviznega prometa v privatnem kliringu z Avstrijo je ponovno nazadoval tedenski promet za 377.000 dinarjev napram minulemu borznemu tednu, ki je zaključil s skupnim deviznim prometom Din 1.417.000.—

Na poedinah borznih sestankih je bil dosežen naslednji devizni promet:
Dne 19. marca 1934 — vsled praznika ni bilo borznega sestanka.

Dne 20. marca 1934 Din 495.263,61 Din—Dunaj
Dne 21. marca 1934 Din 95.479,73 Dunaj
Dne 22. marca 1934 Din 77.981,19 London
Dne 23. marca 1934 Din 371.755,06 Dunaj—Din

Največji dnevni promet izkazuje torkov in deloma včerajšnji borzni sestanek, najmanjši pa četrtkov borzni dan, dočim so prevladovali zaključki v dev. Dunaj in Din.

V primeri s prejšnjim borznim tednom je bil v tekočem tednu dosežen sledeči porast oziroma nazadovanje prometa v poedinah devizah:

Devize	Minuli teden	Tekoči teden
Amsterdam	7	—
Berlin	8	—
Bruselj	32	—
Curij	70	71
London	138	71
Newyork	9	14
Pariz	80	103
Trst	—	4
Din. deviza	494	323
(avstr. priv. klir.)	—	—
Dunaj	579	454

(priv. klir.)
(Vse v tisočih dinarjev.)

Narodna banka je intervenirala v dosežanju obsegu (Din 40.000.— dnevno) in dala na razpolago Londona za 57 tisoč dinarjev, Pariza pa za 103 tisoč dinarjev; skupno torej Din 160.000.—

Devizni promet v klirinskih devizah je nazadoval za 296 tisoč dinarjev in sicer v devizi Din za 171 tisoč dinarjev, v devizi Dunaj pa za 125 tisoč dinarjev.

Avstrijski šilingi so se skozi vse borzne dneve tekočega tedna trgovali v avstrijskem privatnem kliringu na bazi Din 9-15 do Din 9-25.

V bonih grške Narodne banke ni bilo prometa.

Devizna tečajnica torkovega in petkovega borznega sestanka je bila naslednja:

Devize	20. marca 1934. najnižji Din	23. marca 1934. najvišji Din
Amsterdam	2312-07	2323-43
Berlin	1353-47	1364-27
Bruselj	800-24	804-18
Curij	1108-35	1113-85
London	174-80	176-40
Newyork	3405-50	3433-76
Pariz	225-88	227-—
Praga	142-34	143-20
Trst	293-68	296-08

Temeljem gornje tečajnice je v razdobju tekočega tedna okrepila svoj tečaj deviza Berlin za 3-89 poena in deviza Trst za 0-14 poena, dočim je Curij notiral konstantno nespremenjeno ter sta devizi Praga in Pariz beležili včeraj ob torkovem tečaju. Nasprotno pa so v tem času nazadovali tečaji Amsterdama za 1-94 točke, Bruslja za 0-83 točke, Londona za 0-38 točke in Newyorka za 16-67 točke. Notice Budimpešte in Dunaja so — kot doslej — izostale.

Efektno tržišče

Tendenca nespremenjena stalna.

Na tukajšnjem efektnem tržišču ni bilo v tekočem tednu nobenih bistvenih izprememb. Kajti notice so ostale še nadalje čvrste v vseh na tukajšnji borzi beleženih državnih efekti, izvzemši Vojne škode, ki je od torkovega borznega sestanka

(20. t. m.) na včeraj tečajno popustila za tri točke, in sicer tako v povpraševanju kakor v ponudbi, kot je razvidno iz spodnje efektne tečajnice:

7% invest. posojilo: 20. marca 72— do 73—, 21. in 22. marca 70— do 73—, 23. marca 71— do 73—.

Agrarne obveznice: 20. in 21. marca 36— do 37—, 22. marca 36— do 36-50, 23. marca 36 pon.

8% Blair: od 20. do 22. marca 55— do 56—, 23. marca 56— do 57—.

7% Blair: 20. marca 51-50 do 52-50, 21. in 22. marca 52— do 53—, 23. marca 53— do 54—.

Seligmanove obveznice: 20. marca 65— do 70, 21. in 22. marca 64— do 66—, 23. marca 66— do 70—.

Begluške obveznice: od 20. do 23. marca 53— do 54—.

Vojna škoda: 20. marca 316— do 318—, 21. in 22. marca 311— do 314—, 23. marca 313— do 315—.

Industrijski in bančni papirji niso beležili, medtem ko so bile delnice Kranjske industrijske družbe tudi ves tekoči borzni teden nudene po dosedanem tečaju 250— dinarjev za komad. Zaključkov ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenca živahna

Cene so ostale še nadalje nespremenjene, prometa ni bilo. Notice za koruzo, pšenico in moko so bile v tem tednu naslednje:

Zito:

Koruzo (cena za 100 kg fco vagon):
času primerno suha s kvaliteto garancije, navadna voznina, slovenska postaja, plačilo 30 dni Din 117-50 do Din 120—;
času primerno suha, s kvaliteto garancije za april, navadna voznina, slovenska postaja, plačilo 30 dni Din 125— do 127-50; popolnoma suha, s kvaliteto garancije za maj, navadna voznina, slov. postaja, plačilo 30 dni Din 132-50 do Din 135—.

Pšenica (cena za 100 kg fco vagon):
sremska, 78/79, 2%, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznina, slovenska postaja, plačilo 30 dni Din 147-50 do Din 150—;
baranjska, 78/79, 2%, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznina, slovenska postaja, plačilo 30 dni Din 147-50 do Din 150—;
bačka, 79/80, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznina, slov. post., plačilo 30 dni Din 150— do Din 152-50.

Mlevski izdelki:

Moka (cena za 100 kg fco vagon):
bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni Din 245— do Din 250—;
banatska, mularica, slov. postaja, plačilo 30 dni Din 255— do Din 260—.

Zunanja trgovina

Najnižjo ceno za stot žita je določila francoska vlada za čas od 15. julija 1934. do 16. julija 1935. na 115 frankov. Vsakega 1. v mesecu pa se počeni s 1. septembrom poviša za 1-50 franka.

Sovjetska Rusija je uvozila v Italijo v letu 1933. blaga za 22 milijonov rubljev, izvozila pa iz Italije za 17 milijonov rubljev.

Cena koruze se je na ameriškem trgu okrepila vsled slabe žetve v Argentini.

Uvozni kontingent 25 ton netto živih rib nam je dovolila poljska vlada.

Rusko-nemška trgovinska pogajanja so se razbila, ker Nemci niso hoteli ustreči sovjetski zahtevi, da se letos zapadle sovjetske menice podaljšajo za eno leto.

Brutto dohodki ameriških železnic so padli od 6359 milijonov dolarjev v l. 1929. na 3095 milijonov dolarjev v l. 1933.

Združenje trgovcev za srez ljutomerski-gornjeradgonski v Ljutomeru ima redno letno skupščino

v torek, dne 10. aprila 1934 ob pol 3. uri popoldne v gostilni »Triglav« v Ljutomeru.

Dnevni red:

1. Volitev dveh overovalcev zapisnika.
2. Predsedniško, tajniško in blagajniško poročilo.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Proračun za leto 1934.
5. Sklepanje o službenem glasilu.
6. Izprememba pravil.
7. Samostojni predlogi.
8. Slučajnosti.

Če bi skupščina ob določeni uri ne bila sklepna, bo eno uro pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno brez ozira na število navzočih članov.

Uprava združenja:

Predsednik: Veno Vilar l. r.

Monopolizirane tiskovine računov. Vse cenj. trgovce in obrtnike opozarjamo, da stopijo nove takse za račune 20. aprila v veljavo. Račune zamorejo tudi po novem pravilniku tiskati tiskarne, potrebno je samo, da se pred uporabo predložijo davčni upravi v kolkovanje. Tiskarna Merkur izvrši vsa tozadevna naročila po predpisih točno in po zmereni ceni.

ZBOROVANJE HMELJARJEV

Pod predsedstvom župana Lorberja je imelo v nedeljo svoj 54. občni zbor Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu. Iz poročila agilnega in zaslužnega tajnika Petrička posnemamo. Društvo ima 14. podružnic z 945 člani, s posameznimi člani pa 987. Obiralec hmelja je razdelilo društvo 9654 legitamacij za polovično vožnjo. Društvo je stalno poročalo strokovnim organizacijam in časopisom o stanju na hmeljskem trgu. Lanskega pridelka, ki je bil prvovrsten, je bilo 11.000 met. stotov, njegova povprečna cena je bila 70 Din, da je znašal ves izkupiček okoli 70 milijonov dinarjev. Po zaslugi dr. Kramerja in posl. Prekorika je dobilo društvo od PAB 700 tisoč Din kredita, Narodna banka pa je dovolila 50% vezanih Din za nakup hmelja. Letni račun izkazuje 9.587 Din dohodkov in 9.556 izdatkov. Sprejela so se nova pravila ter se je društvo prekrstilo v Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino v Zalcu. Mesto podružnic se uvedejo poverjeniki. Glasilo društva je še naprej »Hmeljarski Vestnik«.

ZNIZANJE PRODUKCIJE UMETNE MASTI NA ČESKOSLOVAŠKEM

Najnovejša vladna zasilna naredba prepoveduje produkcijo sira iz umetne masti. Nove izdelovalnice umetne masti se smejo otvoriti le s posebnim dovoljenjem trgovskega ministra. Vsem se sme za notranji trg izdelati le 480.000 stotov umetne masti. Izdelovalci morajo praviloma dodatne snovi ko jajca, oljna semena in loj nabaviti po primerni ceni najprej na domačem trgu. Svinjske masti morajo dodati toliko, da jo bo v vsakem kg 5%. Uporaba umetne masti za izdelavo slaščic in bonbonov je prepovedana.

Račune

v blokih po 25 ali 50 komadov dobavlja v lični opremi in po konkurenčni ceni

Tiskarna Merkur, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23.

Natisnjene račune je treba pred uporabo predložiti davčni upravi v kolkovanje.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Lep napredek bolniške blagajne samostojnih trgovcev v Mariboru

Te dni je bil v Mariboru občni zbor bolniške blagajne samostojnih trgovcev, ki je pokazal zelo lep napredek te institucije. Občnemu zboru je predsedoval veletrgovec Vilko Weixl, ki je podal obširno poslovno poročilo, iz katerega posnemamo: Članstvo bolniške blagajne samostojnih trgovcev se je lani zelo dvignilo ter je šlo koncem leta 1933. 488, dočim je bilo koncem l. 1932 le 323. Napredek je torej kljub črtanju ali izstopu nekaterih znaten. Blagajna je poslovala na solidni bazi, pokazala pa se je potreba po zvišanju članarine, ker bo v bodoče težko spraviti v sklad dohodke in izdatke blagajne. Za zvišanje so se izjavili člani sami, zlasti, ker je bila uprava v posmeznih primerih prisiljena nekoliko restringirati njihove prevelike zahteve in potrebe, ki niso bile v skladu z njihovimi vplačanimi zneski. Lanski občni zbor, ki je tudi že razpravljal o potrebi zvišanja članarine, ni o tem vprašanju sklepal, ker se je z gotovostjo računalo, da bo banska uprava potrdila nova predložena pravila za obvezno bolniško blagajno. Dne 12. junija 1933. pa je uprava blagajne prejela od banske uprave izjavo, da potrdila za obvezno blagajno ne more potrditi dotlej, dokler ne izda ministrstvo za trgovino in industrijo uredbo k § 384 zakona o obratih. Isti odgovor je prejela uprava tudi od ministrstva, kamor se je obrnila radi končne odločitve. Poslovanje je ostalo torej na podlagi dosedanjih pravi, ki temelje na načelu prostovoljnosti. Uprava je zastavila vse svoje sile, da na eni strani ugotodi ko-

likor mogoče svojim članom, na drugi pa, da kljub visokim izdatkom ohrani finančno stanje bolniške blagajne na kolikor mogoče zadovoljivi višini.

Blagajniško in statistično poročilo je podal tajnik Žnidaršič Franjo. V bolniškem skladu so znašali dohodki na vplačani članarini Din 131.190.—, izdatki pa: upravni 20.305-72, zdravniški 63.777-50, zdravila 33.287-25, bolnišnica in zdravilišča pa 12 tisoč 657-50, skupno Din 130.027-97. V rezervnem skladu, ki je nedotakljiv je saldo dohodkov 119.692-70. Članska statistika izkazuje: S l. 1. 1933 je štela blagajna 159 članov s 164 svojci, skupno 323 zavarovancev. Radi izstopov in izbrisov je še ostalo 141 članov s 144 svojci — skupno 285 zavarovancev, na novo pa je pristopilo ob koncu l. 1933. 272 članov z 214 svojci ali 486 zavarovancev.

Pri volitvah je bil izvoljen ta odbor: predsednik Weixl Vilko, podpredsednik Sax Hinko, odborniki: Kocbek Stanko, Močivnik Franc, Viel Albert, Oset Andrej, Kvas Ivan, Dr. Jurečko Ivan, Markovič Slavko. V smislu spremenjenih pravil, ki še čakajo na potrditev, so bili izvoljeni v odbor ter stopijo njihove funkcije s potrditvijo pravil v veljavo: Ilieh Ivan, Murko Vid, Lah Jakob, Gjurin Vekoslav, Strašnik Lojze, Nadzorni odbor: Anderle Zdravko, Jare Marjan, Greif Franc; namestniki: Kumperčak Anton, Macun Anton, Predsednik razsodišča: Dr. Šorli Ivo, namestnik Kravos Ivan.

Kongres Glavnega zadružnega saveza Jugoslavije

je bil v nedeljo v Beogradu. Mesto odsotnega predsednika je otvoril podpredsednik Gjorgjević, ki je predlagal za predsednika dr. Jankovića. Po navdušenem sprejemu pozdravne brzojavke kralju je kot prvi referiral Voja Gjorgjević o krizi in našem zadružništvu s posebnim ozirom na težave kmetijskega stanja. Med drugim je naglašal, da je naše poljedelstvo še čisto neorganizirano. Ker naša tarifna politika favorizira tuj riž na škodo domačega, smo v letu 1933. uvozili riža za več ko 50 milijonov Din. Silno mnogo smo uvozili tujega sočivja in povrtine. Gjorgjević pravi, da smo ščitili domače pivovarne, pivovarniški ječmen pa uvažali, ščitili smo tvornice olja, uvažali pa olinata seme, ščitili tekstilno industrijo in upropastili ovčereje, da moramo uvažati volno, ščitili industrijo čevljev, kože pa uvažali itd. — Uredba o zaščiti kmeta ni sanirala prezadolženih kmetov. Narodna banka je dala kmetijskim zadrugam v vsem 29 milijonov Din kredita. Vsled teh nezadostnih kreditov se mora kmet zopet obračati na oderuhe. Gjorgjević opozarja na nerazmerja med cenami kmetijskih in industrijskih kreditov, govori proti zaščitni uvozni carini za nekatere industrijske predmete in proti previsoki prevoznini na želez-

nicah. Vse te napake so krive, da je padel dohodek kmetijstva na polovico. — V Savezu je včlanjenih 6.768 zadrug z 397.913 zadružniki.

Kot drugi je poročal upravnik hrvatskih kmetijskih zadrug Hršak. Govoril je o uredbi o zaščiti kmetov ter sanaciji denarnih zavodov. Posledica teh uredb bo, da vlagatelji ne bodo več zapuili zadružništvu. Zadrugam ni bila potrebna nobena zaščita, če bi mogle dobro vnovčiti kmetu njegove pridelke.

Dr. Basaj iz Ljubljane je govoril o zadružništvu in zakonodaji. Poudarja potrebo novega zadružnega zakona, ki mora biti zgrajen na teh načelih: Ustanavljanje zadrug je svobodno in za ustanovitev zadostuje vpis v zadružni register. Ni treba, da bi bila obvezna kontrola zadrug po revizijskih zvezah. Vpliv upravnih oblasti na zadrug mora biti izključen. Država mora jamčiti zadrugam davčne, taksne in poštne ugodnosti. Zlasti govori odločno proti obdačevanju zadrug, tudi nabavljajnih. Nasprotuje odločbi, da zadrug izgube davčne ugodnosti, če prodajajo luksuzne predmete.

V tem smislu so bile sprejete tudi resolucije, v katerih se tudi zahteva, da se zadrug izvzamejo iz uredbe o zaščiti kmeta.

Pisarna Jugoslovanskega odbora za pospeševanje gospodarskih stikov z Belgijo je v Beogradu, Ratnički dom, I. nadstropje, soba št. 13.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. Sebeburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

SKLEPI SVETOVNO-POSTNEGA KONGRESA

Poštni kongres v Kairu je končan z uspehom. Med drugim je sklenil kongres, da je najvišja dopustna mera za pisma, tiskovine, poslovne papirje, blagovne vzorce 90 cm, ki jo more pošiljatelj poljubno sam določiti, n. pr. 50×20×20, 60×15×15 ali 50×10×30 cm. Ker ima dopisnica le dve dimenziji, je seveda od tega določila izključena.

Poštni paketi smejo tehtati največ 10 kg in ne največ 5 kg ko dosedaj.

Uvedejo se poštni potovalni čeki. Pri

vsakem poštnem uradu se more dvigniti — seveda v okviru deviznih predpisov — poštni potovalni ček, ki se glasi na 100 zl. frankov (en frank = 10/31 gramov zlata 900 odstotne čistine. Na čeku bo poleg imena države, v kateri je bil ček izdan, zapisan tudi zadnji veljavni dan čeka. Na čeku bo natisnjeno »Bon postal de voyage« in številka. Narejen bo iz posebnega papirja. Poleg naslova mora imeti tudi podpis osebe, ki sme sprejeti denar. Čeki ne bodo prenosni, veljali bodo 3 mesece in jih ni mogoče zarubiti.

Vsi ti sklepi kongresa so obvezni in stopijo v veljavo dne 1. januarja 1935. Prihodnji svetovni poštni kongres bo v Buenos Airesu.

Adria prašek je boljši

NOVA TVORNICA

Banska uprava Dravske banovine je dovolila Novaku Franju, industrialecu v Zemunu in tovarišem ustanovitev delniške družbe »Tovarna strojil, d. d.«, s sedežem v Majšperku. Družba se bo bavila z izdelovanjem strojil in z vsemi zadevnimi pomožnimi industrijami ter s trgovino s strojili. Delniška glavnica znaša 1 milijon dinarjev, razdeljena na 10.000 delnic po 100 dinarjev in se more povišati na 10.000.000 dinarjev.

UVOZ VINA V ČEŠKOSLOVAŠKO

V l. 1933. je uvozila Češkoslovaška vina v sodih za 23.000 hl manj ko v letu 1932. Najbolj sta bili vsled tega oškodovani Madjarska in Jugoslavija, dočim je uvozila Italija za 10.000 hl več vina. Jugoslovanski uvoz je nazadoval od 27.436 hl na 7.477, španski od 18.014 na 9.424, grški od 9.034 na 2.359, francoski od 6.889 na 5.182 in madjarski od 7.625 na 0, le italijanski je napredoval, kakor že omenjeno za več ko 10.000 hl.

Razno

Regulacija Ljubljance je vendarle zagotovljena. Gradbeni minister je naročil terenski sekciji, da prične z deli na odseku med Franciškanskim in Čevljarskim mostom ter je v ta namen tudi odobren potreben kredit v znesku 1.200.000 Din. S posojilom Poštne hranilnice pa je zagotovljen tudi denar za ostala dela.

Nad 40 državnih tiskarn imam v Jugoslaviji, kakor je navedel senator dr. Rožič v svojem proračunskem govoru.

Najboljša skakalnica na svetu je v Sloveniji, v Planici, kakor so dokazale nedeljske tekme, ko je Norvežan Birger Ruud skočil 92 m in s tem prekosil svetovni rekord za 5 in pol metra. Skakalnica je bila narejena po načrtu našega velikega iznajditelja in sportnika inž. Stanka Bloudka.

Po dolgih pogajanjih z italijansko vlado in Vatikanom je bilo doseženo, da se prenese iz Zadra v Split bogoslovna knjižnica, ki šteje 11.000 del.

Grška ljudska šola se v kratkem ustanovi v Beogradu.

Subotički obrtniki so na svojem zborovanju sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo, da se izda zakon o zaščiti obrtnikov.

Jugoslovanski tovorni parnik »Gundulić« je blizu Ponto Bueno na čilski obali nasel. Posadka ni v nevarnosti in tudi parnik bodo najbrže rešili.

Po zakonu o zaščiti države je bilo dosedaj na Bolgarskem obsojenih na smrt 80 političnih krivcev.

15.615 novih stavb so lani zgradili v Češkoslovaški, čeprav je bila gradbena delavnost lani za 10 % manjša ko v najslabšem povojnem letu.

Ameriška vlada je prepovedala skupini ameriških bank, da sodelujejo pri emisiji kratkoročnega posojila Franciji, ker ni Francija plačala zapadlih obrokov vojnih dolgov Ameriki.

Mesto Berlin ne bo več imelo svoje opere in je bilo vsem članom mestnega opernega gledališča odpovedano. Državna opera ostane še naprej.

Iz Brazilije v Berlin je prišel nemški poštni avion v rekordnem času 4 dni.

Rjave frake in smokinge so začeli nositi v Nemčiji, da so tudi pri slavnostnih prilikah poudari nacionalni socializem.

Papirnica Jordan v Tešinu je nabavila nov stroj za izdelavo rotacijskega papirja, ki naredi 300 metrov papirja v eni minuti.

Vse nemške šole morajo naročiti klavirje, ker je padel odjem klavirjev za 93 odstotkov in bi pri polnem zastoj klavirskih tvornic prišlo ob kruh skoraj 10.000 ljudi.

Angleški fond za podpiranje brezposelnih je po izjavi ministra za delo pasiven v višini 107-7 milijonov funtov, to je skoraj 30 milijard Din.

Sto letal je japonsko prebivalstvo podarilo japonski državi.

DOBAVA — PRODAJA

Nabava 4600 kg papirja. Dravska direkcija pošte v Ljubljani sprejema do 31. marca ponudbe za dobavo 4600 kg tisk. papirja, barve in strojnega olja itd.

Dne 4. aprila bo pri Komandi Potiske divizijske oblasti v Subotici ustmena javna licitacija za dobavo 10.376 kg petroleja.

Dne 4. aprila bo pri skladišču 1. oddelka Vojnotehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 45 m³ lesa.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 10. aprila ponudbe o dobavi 8 premičnikov. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Irzna poročila

ZAGREBSKI CVETNI LETNI SEJEM

z dne 22. t. m., ki je eden največjih zagrebških sejmov, se je odlikoval po dogonu živine najboljše kakovosti. Na sejmu je prišlo tudi zelo mnogo tujih kupcev in je zato cena prvovrstni živini narasla za 0-50 do 1.— Din za kg žive teže.

Dogon: 354 bikov, 769 krav, 209 junice, 430 volov, 155 juncev, 245 telet, 1984 konj in žrebet, 892 prešičev ter 102 juska.

Cene: bikji po 4-25 do 5-75, krave za klanje po 3 do 3-50, za klobase po 2 do 2-30, junice za klanje po 3-75 do 5.— za kg žive teže; junice za rejo po 1200 do 1300 za žival, voli I. vrste po 5 do 5-50, II. vrste po 3-75 do 4.—, bosanski voli po 3 do 3-25, junci po 3-50 do 4-50, teleta po 5-50 do 6-50 za kg žive teže, zaklana teleta po 7-50 do 8-50 za kg mrtve teže, pitane svinje po 8-75 do 9-25, nepitane po 7-50 do 8, zaklana svinje po 11-50 do 12, pujski po 120 do 150 žival, konji po 6000 do 8000 Din par, žrebeta po 1500 do 2.500 Din, konji za klanje po 1 do 1-50 Din za kg žive teže.

Detelja po 45 do 50, otava po 45 do 50, seno po 30 do 35, slama za steljo po 35 za 100 kilogramov. Drva po 90 do 100 Din za stot.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 28. marca: 12.15: Reprodukcijski koncert opernih arij — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, reproduciran orgelski koncert — 18.00: Komorna glasba, radiokvintet — 18.30: Radio orkester — 19.00: O pasijonskih procesijah in igrah (Vera Dostalova) — 19.30: Literarna ura: knjižni pregled (g. Podbevšek) — 20.00: Prenos opere iz Ljubljane — V odmoru: čas in poročila.

Četrtek, dne 29. marca: 12.15: Gounod: Faust (reproducirana skrajšana opera) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, nadaljevanje »Fausta« — 18.00: O varčevanju pri ročnih delih in obleki (V. Humek) — 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupel) — 19.00: Plošče po željah — 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 20: Postne pesmi poje mešani oktet — 20.30: Haydn: Sedem besedi, izvaja godalni kvartet — 21.15: Radio orkester: Religiozna glasba — 22.00: Čas, poročila — 22.20: Slavnostna glasba na ploščah.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Torek, dne 27. marca: Zaprto.

Sreda, dne 28. marca: INRI. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Četrtek, dne 29. marca: INRI. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Petek, dne 30. marca: INRI. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Opera, začetek ob 20. uri:

Torek, dne 27. marca: Halka. Svečana predstava v proslavo godu maršala Pilsudskega.

Sreda, dne 28. marca: Zaprto.

Četrtek, dne 29. marca: Zaprto.

Petek, dne 30. marca ob 19.: Parsifal. Izven. Znižane cene.